

ปัจจัยภายนอกกับการบริหารความเสี่ยง ของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

External factors and risk management Of the Office of Academic Resources
and Information Technology Pibulsongkram Rajabhat University

วิทยชนก สว่างวงศ์* และ บัญชา ศรีสมบัติ
สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
*ying_sawangwong@psru.ac.th , cha_sri@psru.ac.th

บทนำ

การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมปัจจัยด้านความเสี่ยงนับเป็นเครื่องมือสำคัญและมีประโยชน์ในการบริหารจัดการองค์กรให้สามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้วยการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรมทั้งกระบวนการการดำเนินงานต่างๆ โดยลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่ก่อให้เกิดความเสียหายในการดำเนินงานด้านต่างๆ ขององค์กร สร้างมาตรการควบคุมความเสี่ยง ทำให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายได้อย่างมั่นคง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกิดจากปัจจัยภายนอกและจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับการเตรียมความพร้อมในการบริหารความเสี่ยงและเสนอแผนบริหารความเสี่ยงของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศต่อมหาวิทยาลัยต่อไป

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1

การศึกษาสภาพและ
แนวทางการบริหาร
ความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 2

การสร้างและตรวจสอบ
กลไกการบริหาร
ความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ 3

การรายงานและเผยแพร่
ผลการบริหารความเสี่ยง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 นี้ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงได้มีมติร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหาความเสี่ยงในลำดับที่ 1 ก่อน เนื่องจากเป็นประเด็นเร่งด่วนและเล็งเห็นว่าเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติกฎหมาย อาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงานจนได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ ความเสี่ยงในลำดับที่ 2 - 4 จะนำมาพิจารณาในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในปีงบประมาณต่อไป

อภิปรายผล

ความเสี่ยงในเรื่องขนาดการดำเนินการเก็บรักษาข้อมูลให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ทำให้กระทบต่อการให้บริการของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 (2550,น.11) มาตรา26 ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันที่มีข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เกินเก้าสิบวันแต่ไม่เกินสองปีเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย และเฉพาะคราวก็ได้ผู้ให้บริการจะต้องเก็บรักษาข้อมูลของผู้ใช้บริการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สามารถระบุตัวผู้ใช้บริการ นับแต่เริ่มใช้บริการและต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 90 วัน นับตั้งแต่การให้บริการสิ้นสุดลง ความในวรรคหนึ่งจะใช้กับผู้ให้บริการประเภทใด อย่างไรเมื่อใดให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ผู้ให้บริการใดไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 500,000 บาท

งานวิจัยนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัย

จากสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ประจำปีงบประมาณ 2562

การนำไปใช้ประโยชน์

1. ในปีงบประมาณ 2563 หากประเด็นความเสี่ยงลำดับที่ 2-4 ยังเป็นประเด็นความเสี่ยงขององค์กรอยู่ คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศจะต้องหาแนวทางเพื่อการกระจายความเสี่ยงหรือการโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) ให้มหาวิทยาลัยต่อไป
2. ควรมีการติดตามตรวจสอบระบบจัดเก็บข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ภายในสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามเป็นระยะๆ เพื่อให้แน่ใจว่าระบบยังสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรวจสอบการเข้าใช้งานเว็บไซต์ที่เข้าข่ายการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงในประเด็นดังกล่าว

ผลการศึกษา

ลำดับที่	ประเด็นความเสี่ยง	ลักษณะของความเสี่ยง	แนวทางแก้ไข	โครงการ
1	ขาดการดำเนินการเก็บรักษาข้อมูลให้เป็นไปพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550	ความเสี่ยงทางด้านกฎหมายและข้อกำหนดผูกพันองค์กร (Compliance Risk)	ในปีงบประมาณ 2562 มีการพัฒนาโปรแกรมเก็บประวัติข้อมูลการใช้งานคอมพิวเตอร์ (Log) / การใช้คอมพิวเตอร์ / การเก็บข้อมูล / หนังสือเข้า-ออก	1. โครงการจัดเก็บข้อมูลการใช้งานคอมพิวเตอร์ 2. โครงการอบรมเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์
2	การปิดตัวของแหล่งผลิตหนังสือ ทำให้กระทบต่อการจัดทำทรัพยากร	ความเสี่ยงทางด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)	การสั่งซื้อหนังสือภาษาต่างประเทศ / สิ่งพิมพ์ที่เป็น eBook / การรวบรวมแหล่งข้อมูลความรู้ในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์	1. จัดทำโครงการรวบรวมแหล่งข้อมูลองค์ความรู้อิเล็กทรอนิกส์แบบ Open Source 2. โครงการจัดอบรมให้ความรู้การผลิตหนังสือ ดำรงกับสำนักพิมพ์ออนไลน์
3	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ไม่มีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนฐานข้อมูลออนไลน์	ความเสี่ยงทางด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)	เตรียมความพร้อม ดำเนินการจัดหางบประมาณสำหรับการซื้อฐานข้อมูลวิจัยออนไลน์ ในกรณีที่มีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ไม่สนับสนุน	จัดทำโครงการในการซื้อฐานข้อมูลออนไลน์
4	จำนวนผู้เข้าเรียนลดลง	ความเสี่ยงทางการเงิน (Financial Risk)	การทำโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ อาจจะต้องมีการร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้มีการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า	จัดทำโครงการในลักษณะบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการพิจารณาศึกษาปัจจัยความเสี่ยงอื่นๆ ทั้งภายนอกและภายใน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำและละเอียดมากยิ่งขึ้น รวมถึงพิจารณาผลกระทบที่เกิดร่วมระหว่างปัจจัยความเสี่ยงภายนอกและภายใน มาประกอบการวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อสร้างความตระหนักให้เห็นเป็นรูปธรรม
2. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรมีการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรแบบบูรณาการ โดยมีการจัดการอย่างมีระบบและต่อเนื่อง ให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานตามปกติ โดยอาจให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการที่ดีต่อไป

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2562). แนวโน้มหนังสือของไทยในอนาคต. สืบค้น 8 สิงหาคม 2562, จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_1326662 คม กันชูลี. (2562). การพัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ภายในสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (รายงานผลการวิจัย). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550. (2550, 18 มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 27 ก. หน้า 11.
ลงทุนแมน. (2562). วิฤตติมหาวิทยาลัยไทย. สืบค้น 10 สิงหาคม 2562, จาก <https://today.line.me/th>
ไอโกะ ฮามาซากิ. (2562). สำนวนหนังสือเมื่อนิตยสาร-นสพ. ทอยปิดตัว หนังสือเล่มจะรอดไหม สืบค้น 5 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://tcijthai.com/news/2019/4/scoop/9005>